

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 5

РОЗРОБКА ПРОСТИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ

Мета роботи: використовуючи спеціалізовані бібліотеки та мову програмування Python навчитися створювати та застосовувати прості нейронні мережі.
GitHub репозиторій: <https://github.com/SMTH666/OAI-Lab>

2. ЗАВДАННЯ НА ЛАБОРАТОРНУ РОБОТУ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЙОГО ВИКОНАННЯ

Завдання 2.1. Створити простий нейрон

Лістинг програми:

```
import numpy as np

def sigmoid(x):
    # Функція активації:  $f(x) = 1 / (1 + e^{-x})$ 
    return 1 / (1 + np.exp(-x))

class Neuron:
    def __init__(self, weights, bias):
        self.weights = weights
        self.bias = bias

    def feedforward(self, inputs):
        # Вхідні дані про вагу, додавання зміщення і застосування функції
        # активації
        total = np.dot(self.weights, inputs) + self.bias
        return sigmoid(total)

def main():
    weights = np.array([0, 1]) # w1 = 0, w2 = 1
    bias = 4 # b = 4
    n = Neuron(weights, bias)
    inputs = np.array([2, 3]) # x1 = 2, x2 = 3

    # Виклик функції feedforward для отримання виходу нейрона
    output = n.feedforward(inputs)
    print("Output:", output)

if __name__ == "__main__":
    main()
```

Результат виконання:

```
C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\venv\Scripts\python.exe C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\LR_5_task_1.py
Output: 0.9990889488055994

Process finished with exit code 0
```

					ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5			
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата				
Розроб.		Ясен А.Є			Звіт з лабораторної роботи		Лім.	Арк.
Перевір.		Голенко М.Ю.						1
Керівник							ФІКТ Гр. ІПЗ-20-3	
Н. контр.								
Зав. каф.								
							22	

Завдання 2.2. Створити просту нейронну мережу для передбачення статі людини

Лістинг програми:

```
import numpy as np

def sigmoid(x):
    # Функція активації:  $f(x) = 1 / (1 + e^{-x})$ 
    return 1 / (1 + np.exp(-x))

class Neuron:
    def __init__(self, weights, bias):
        self.weights = weights
        self.bias = bias

    def feedforward(self, inputs):
        # Вхідні дані про вагу, додавання зміщення і застосування функції активації
        total = np.dot(self.weights, inputs) + self.bias
        return sigmoid(total)

class YaseNeuralNetwork:
    def __init__(self):
        weights_hidden = np.array([0, 1])
        bias_hidden = 0
        weights_output = np.array([0, 1])
        bias_output = 0

        # Ініціалізація нейронів у прихованому та вихідному шарах
        self.hidden1 = Neuron(weights_hidden, bias_hidden)
        self.hidden2 = Neuron(weights_hidden, bias_hidden)
        self.output = Neuron(weights_output, bias_output)

    def feedforward(self, x):
        # Виклик функції feedforward для кожного нейрона та передача вихідних значень між ними
        out_hidden1 = self.hidden1.feedforward(x)
        out_hidden2 = self.hidden2.feedforward(x)
        out_output = self.output.feedforward(np.array([out_hidden1, out_hidden2]))
        return out_output

def main():
    # Приклад використання нейронної мережі
    x = np.array([2, 3])

    # Створення та використання об'єкта нейронної мережі
    network = YaseNeuralNetwork()
    output = network.feedforward(x)
    print("Network Output:", output)

if __name__ == "__main__":
    main()
```

Результат виконання:

```
C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\venv\Scripts\python.exe C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\LR_5_task_2.py
Network Output: 0.7216325609518421

Process finished with exit code 0
```

		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		2

Висновки:

Функція Sigmoid – перетворює ваговані суми вхідних сигналів в діапазон значень між 0 і 1.

Mean Squared Error - визначає середньоквадратичну помилку між прогнозованими значеннями та фактичними значеннями вихідної змінної.

		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		3

Можливості нейронних мереж прямого поширення:

1. Вони можуть бути використані для вирішення багатьох типів завдань, включаючи класифікацію, регресію, розпізнавання образів та багато інших.
2. Вони можуть навчатися на прикладах і вдосконалювати свої параметри, щоб наближати вихід до бажаного результату (наприклад, мінімізувати втрати).
3. Нейронні мережі можуть автоматично визначати ваги та зміщення для вирішення конкретних завдань, що робить їх потужними і універсальними інструментами для багатьох додатків.

Завдання 2.3. Класифікатор на основі перцептрону з використанням бібліотеки NeuroLab

Лістинг програми:

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

# Завантаження вхідних даних
text = np.loadtxt('data_perceptron.txt')

# Поділ точок даних та міток
data = text[:, :2]
labels = text[:, 2].reshape((text.shape[0], 1))

plt.figure()
plt.scatter(data[:, 0], data[:, 1])
plt.xlabel('Размерность 1')
plt.ylabel('Размерность 2')
plt.title('Входные данные')

# Визначення функції активації (сигмоїда)
def sigmoid(x):
    return 1 / (1 + np.exp(-x))

# Ініціалізація ваг та зміщення
weights = np.zeros((2, 1))
bias = 0

# Визначення функції для визначення виходу перцептрону
def perceptron_output(inputs):
    return sigmoid(np.dot(inputs, weights) + bias)

# Визначення функції втрат (середньоквадратична помилка)
def mean_squared_error(predictions, targets):
    return np.mean((predictions - targets) ** 2)

# Визначення градієнта функції втрат по вагам
def compute_gradient(inputs, predictions, targets):
    error = predictions - targets
    gradient_weights = np.dot(inputs.T, error)
    gradient_bias = np.sum(error)
    return gradient_weights, gradient_bias

# Тренування перцептрону
learning_rate = 0.03
num_epochs = 100
```

		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		4

```

error_progress = []

for epoch in range(num_epochs):
    # Обчислення виходу перцептрону
    predictions = perceptron_output(data)

    # Обчислення та виведення значення функції втрат
    error = mean_squared_error(predictions, labels)
    error_progress.append(error)

    # Обчислення та виведення градієнту
    gradient_weights, gradient_bias = compute_gradient(data, predictions, labels)

    # Оновлення ваг та зміщення згідно градієнту
    weights -= learning_rate * gradient_weights
    bias -= learning_rate * gradient_bias

    if (epoch + 1) % 20 == 0:
        print(f'Epoch [{epoch + 1}/{num_epochs}], Loss: {error:.4f}')

# Побудова графіка процесу навчання
plt.figure()
plt.plot(error_progress)
plt.xlabel('Количество эпох')
plt.ylabel('Ошибка обучения')
plt.title('Изменение ошибки обучения')
plt.grid()
plt.show()

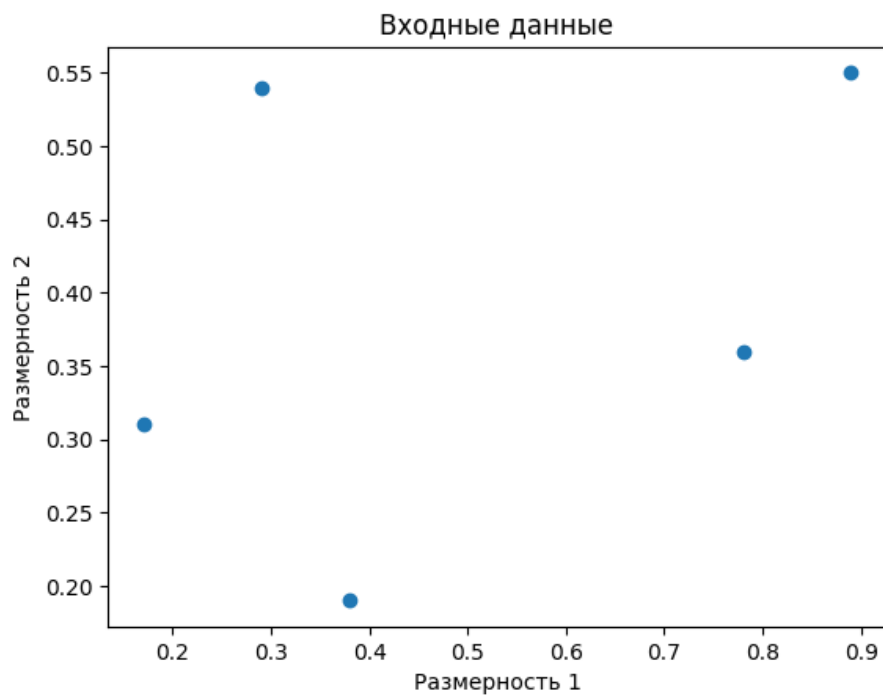
```

		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		5

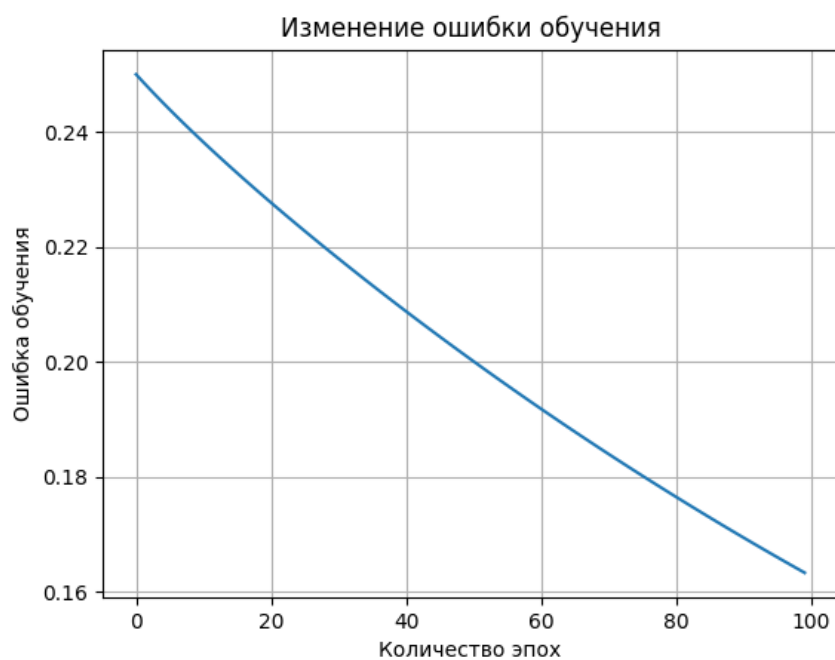
Результат виконання:

```
C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\venv\Scripts\python.exe C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\LR_5_task_3.py
Epoch [20/100], Loss: 0.2287
Epoch [40/100], Loss: 0.2097
Epoch [60/100], Loss: 0.1926
Epoch [80/100], Loss: 0.1772
Epoch [100/100], Loss: 0.1634

Process finished with exit code 0
```


Графік №1. Вхідні дані.

Графік №2. Класифікування вхідних даних.

		Ясен А.С			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				6
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Висновок: Другий графік показує зміну помилки навчання впродовж епох під час навчання перцептрону. З часом помилка навчання зменшується і стає близькою до нуля. Це означає, що перцептрон зміг навчитися правильно класифікувати вхідні дані.

		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				7
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Завдання 2.4. Побудова одношарової нейронної мережі

Створіть одношарову нейронну мережу, що складається з незалежних нейронів, для вхідного файлу `data_simple_nn.txt`.

Лістинг програми:

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

# Завантаження вхідних даних
text = np.loadtxt('data_simple_nn.txt')

# Поділ точок даних та міток
data = text[:, 0:2]
labels = text[:, 2:]

# Побудова графіка вхідних даних
plt.figure()
plt.scatter(data[:, 0], data[:, 1])
plt.xlabel('Размерность 1')
plt.ylabel('Размерность 2')
plt.title('Входные данные')

# Мінімальне та максимальне значення для кожного виміру
dim1_min, dim1_max = data[:, 0].min(), data[:, 0].max()
dim2_min, dim2_max = data[:, 1].min(), data[:, 1].max()

# Визначення кількості нейронів у вихідному шарі
num_output = labels.shape[1]

# Визначення ваг та зміщення нейронів
weights = np.random.rand(2, num_output)
bias = np.zeros((1, num_output))

# Визначення функції активації (сигмоїда)
def sigmoid(x):
    return 1 / (1 + np.exp(-x))

# Визначення функції для визначення виходу мережі
def predict(inputs, weights, bias):
    total = np.dot(inputs, weights) + bias
    return sigmoid(total)

# Визначення функції втрат (середньоквадратична помилка)
def mean_squared_error(predictions, targets):
    return np.mean((predictions - targets) ** 2)

# Тренування мережі
learning_rate = 0.03
num_epochs = 100
error_progress = []

for epoch in range(num_epochs):
    # Обчислення виходу мережі
    predictions = predict(data, weights, bias)

    # Обчислення та виведення значення функції втрат
    error = mean_squared_error(predictions, labels)
    error_progress.append(error)
```

		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		8


```

# Обчислення та виведення градієнту
gradient_weights = np.dot(data.T, (predictions - labels) * predictions * (1 -
predictions))
gradient_bias = np.sum((predictions - labels) * predictions * (1 - predic-
tions), axis=0)

# Оновлення ваг та зміщення
weights -= learning_rate * gradient_weights
bias -= learning_rate * gradient_bias

if (epoch + 1) % 20 == 0:
    print(f'Epoch [{epoch + 1}/{num_epochs}], Loss: {error:.4f}')

# Побудова графіка процесу навчання
plt.figure()
plt.plot(error_progress)
plt.xlabel('Количество эпох')
plt.ylabel('Ошибка обучения')
plt.title('Изменение ошибки обучения')
plt.grid()
plt.show()

# Виконання класифікатора на тестових точках даних
print('\nTest results:')
data_test = np.array([[0.4, 4.3], [4.4, 0.6], [4.7, 8.1]])
for item in data_test:
    print(item, '-->', predict(item, weights, bias)[0])

```

Результат виконання:

```

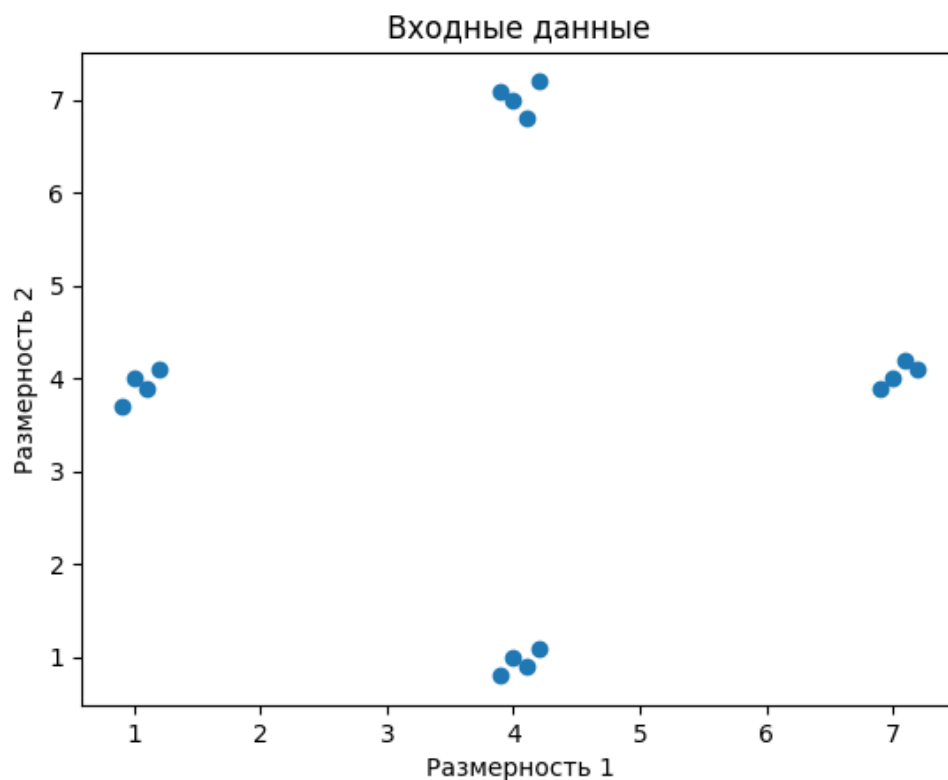
C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\venv\Scripts\python.exe C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\LR_5_task_4.py
Epoch [20/100], Loss: 0.2282
Epoch [40/100], Loss: 0.2091
Epoch [60/100], Loss: 0.1986
Epoch [80/100], Loss: 0.1896
Epoch [100/100], Loss: 0.1820

Test results:
[0.4 4.3] --> [0.49170231 0.39984558]
[4.4 0.6] --> [0.49243363 0.39927724]
[4.7 8.1] --> [0.50658439 0.82906642]

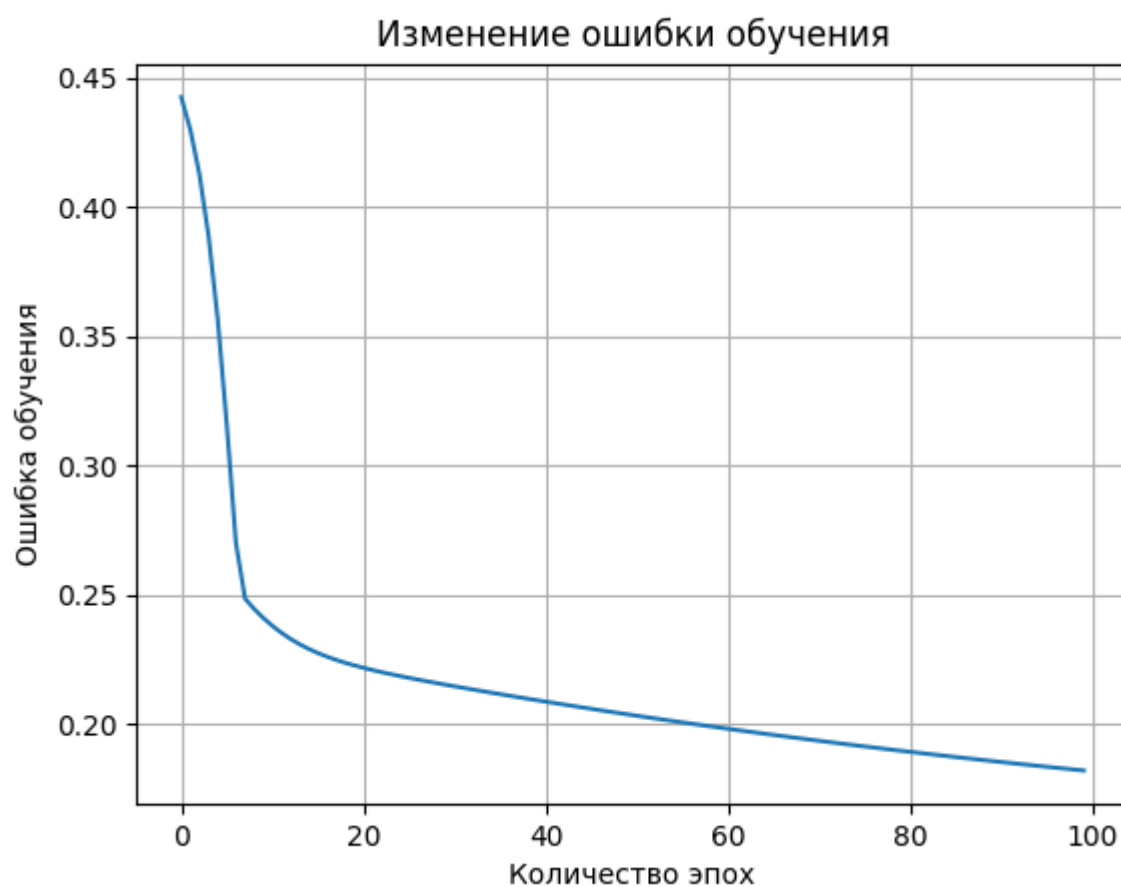
Process finished with exit code 0
|

```

		Ясен А.С			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				9
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Графік №1. Вхідні дані.

Графік №2. Класифікування вхідних даних.

		Ясен А.С			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				10
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Висновок: Графік процесу навчання показує зменшення значення функції втрат зі збільшенням кількості епох.

Причому, функція втрат зменшується досить швидко у перших епохах, а потім зменшення приповільнюється.

Висновок: Модель успішно навчилася на навчальних даних, що вказує на її здатність класифікувати нові дані. Тестові результати також підтверджують, що модель може надавати ймовірності для різних класів на нових прикладах.

Завдання 2.5. Побудова багатошарової нейронної мережі

Лістинг програми:

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt

# Генерація тренувальних даних
min_val = -15
max_val = 15
num_points = 130
x = np.linspace(min_val, max_val, num_points)
y = 3 * np.square(x) + 5
y /= np.linalg.norm(y)

# Створення даних та міток
data = x.reshape(num_points, 1)
labels = y.reshape(num_points, 1)

# Побудова графіка вхідних даних.
plt.figure()
plt.scatter(data, labels)
plt.xlabel('Размерность 1')
plt.ylabel('Размерность 2')
plt.title('Входные данные')

# Визначення моделі нейронної мережі
class NeuralNetwork:
    def __init__(self):
        self.weights1 = np.random.rand(1, 10)
        self.weights2 = np.random.rand(10, 6)
        self.weights3 = np.random.rand(6, 1)
        self.bias1 = np.zeros((1, 10))
        self.bias2 = np.zeros((1, 6))
        self.bias3 = np.zeros((1, 1))

    def forward(self, x):
        self.layer1 = self.sigmoid(np.dot(x, self.weights1) + self.bias1)
        self.layer2 = self.sigmoid(np.dot(self.layer1, self.weights2) +
self.bias2)
        output = np.dot(self.layer2, self.weights3) + self.bias3
        return output

    def sigmoid(self, x):
        return 1 / (1 + np.exp(-x))

    def sigmoid_derivative(self, x):
        return x * (1 - x)

    def backward(self, x, y, output, learning_rate):
```

		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				11
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

```

error = y - output
output_delta = error * self.sigmoid_derivative(output)
error_layer2 = output_delta.dot(self.weights3.T)
layer2_delta = error_layer2 * self.sigmoid_derivative(self.layer2)
error_layer1 = layer2_delta.dot(self.weights2.T)
layer1_delta = error_layer1 * self.sigmoid_derivative(self.layer1)

self.weights3 += learning_rate * self.layer2.T.dot(output_delta)
self.bias3 += learning_rate * np.sum(output_delta, axis=0, keepdims=True)
self.weights2 += learning_rate * self.layer1.T.dot(layer2_delta)
self.bias2 += learning_rate * np.sum(layer2_delta, axis=0, keepdims=True)
self.weights1 += learning_rate * x.T.dot(layer1_delta)
self.bias1 += learning_rate * np.sum(layer1_delta, axis=0, keepdims=True)

# Ініціалізація моделі, втрат та оптимізатора
neural_net = NeuralNetwork()

# Тренування нейронної мережі
num_epochs = 2000
error_progress = []
learning_rate = 0.01

for epoch in range(num_epochs):
    # Обчислення виходу моделі та оновлення ваг
    output = neural_net.forward(data)
    neural_net.backward(data, labels, output, learning_rate)

    # Обчислення та виведення значення функції втрат
    loss = np.mean(np.square(labels - output))
    error_progress.append(loss)

    if (epoch + 1) % 100 == 0:
        print(f'Epoch [{epoch + 1}/{num_epochs}], Loss: {loss:.4f}')

# Виконання нейронної мережі на тренувальних даних
neural_net.forward(data)
y_pred = neural_net.layer2

# Побудова графіків
plt.figure()
plt.plot(error_progress)
plt.xlabel('Количество эпох')
plt.ylabel('Ошибка обучения')
plt.title('Изменение ошибки обучения')

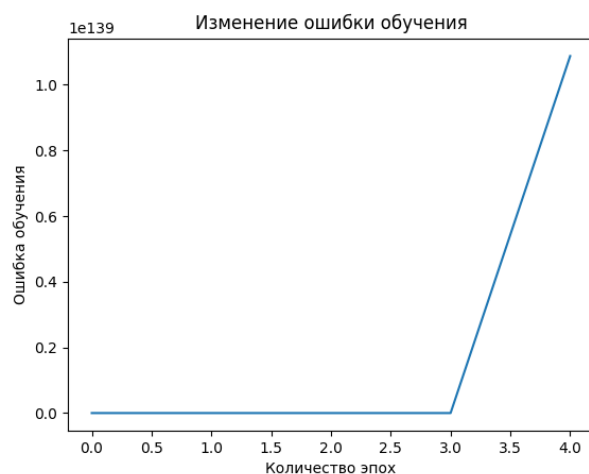
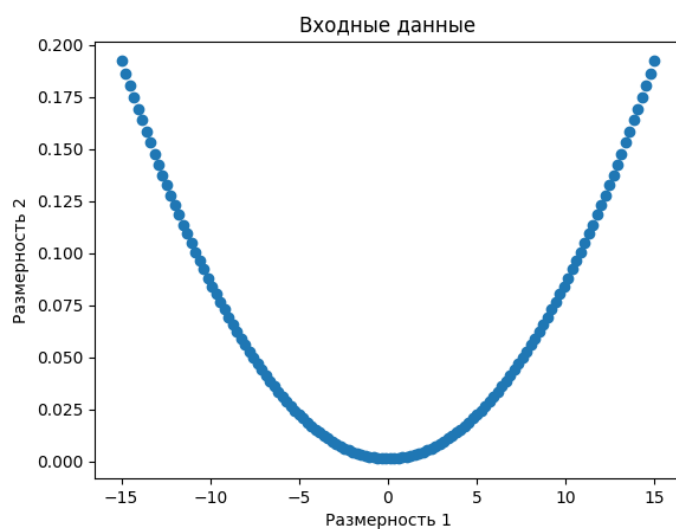
plt.figure()
plt.plot(x, y, '.', label='Фактичні значення')
plt.plot(x, y_pred, 'p', label='Прогнозовані значення')
plt.legend()
plt.title('Фактичні та прогнозовані значення')
plt.show()

```

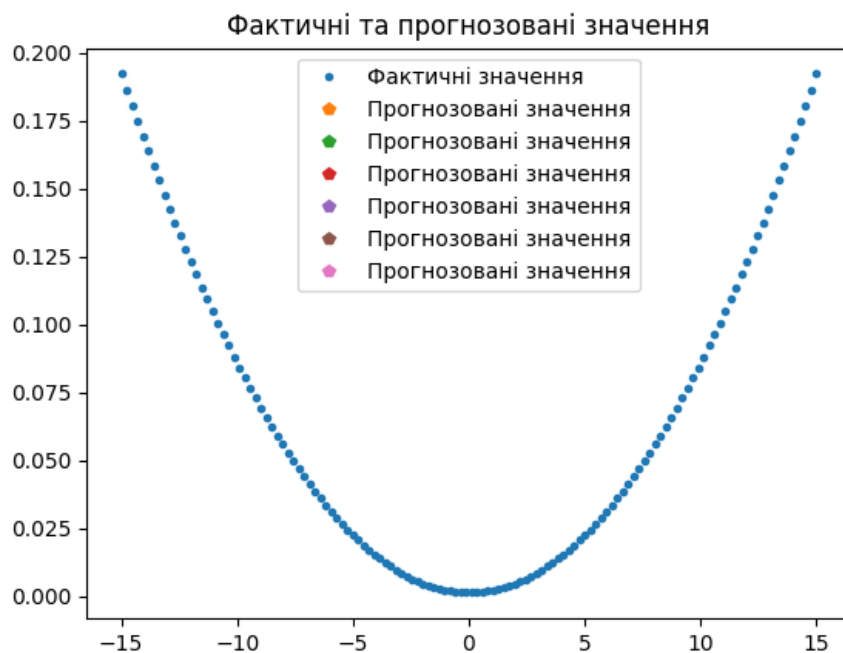
		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				12
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Результат виконання:

```
Epoch [100/2000], Loss: nan
Epoch [200/2000], Loss: nan
Epoch [300/2000], Loss: nan
Epoch [400/2000], Loss: nan
Epoch [500/2000], Loss: nan
Epoch [600/2000], Loss: nan
Epoch [700/2000], Loss: nan
Epoch [800/2000], Loss: nan
Epoch [900/2000], Loss: nan
Epoch [1000/2000], Loss: nan
Epoch [1100/2000], Loss: nan
Epoch [1200/2000], Loss: nan
```


		Ясен А.С			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				13
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Висновок: В терміналі було показано навчання мережі(номер епохи та значення її помилки),навчання відбулось протягом 2000 епох.

		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				14
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Завдання 2.6. Побудова багат шарової нейронної мережі для свого варіанту

№ варіанта	Тестові дані
Варіант 23	$y = 2x^2 + 2x + 1$

Номер варіанта	Багат шаровий перцептрон	
	Кількість шарів	Кількості нейронів у шарах
23	3	3-3-1

Лістинг програми:

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
import neurolab as nl

# Генерація тренувальних даних
min_val = -15
max_val = 15
num_points = 130
x = np.linspace(min_val, max_val, num_points)
y = 2 * x**2 + 2 * x + 1
y /= np.linalg.norm(y)

# Створення даних та міток
data = x.reshape(num_points,1)
labels = y.reshape(num_points,1)

#Побудуємо графік вхідних даних.
plt.figure()
plt.scatter(data,labels)
plt.xlabel('Размерность 1 ')
plt.ylabel('Размерность 2')
plt.title('Входные данные')

# Вихідний шар складається з одного нейрона.
nn = nl.net.newff([[min_val, max_val]], [3,3,1])

# Завдання градієнтного спуску як навчального алгоритму
nn.trainf = nl.train.train_gd

# Тренування нейронної мереж
error_progress = nn.train(data, labels, epochs=2000, show=100, goal=0.01)

# Виконання нейронної мережі на тренувальних даних
output = nn.sim(data)
y_pred = output.reshape(num_points)

# Побудова графіка помилки навчання
plt.figure()
plt.plot(error_progress)
plt.xlabel('Количество эпох')
plt.ylabel('Ошибка обучения')
plt.title('Изменение ошибки обучения')

# Побудова графіка результатів
x_dense = np.linspace(min_val, max_val, num_points * 2)
y_dense_pred = nn.sim(x_dense.reshape(x_dense.size, 1)).reshape(x_dense.size)
plt.figure()
```

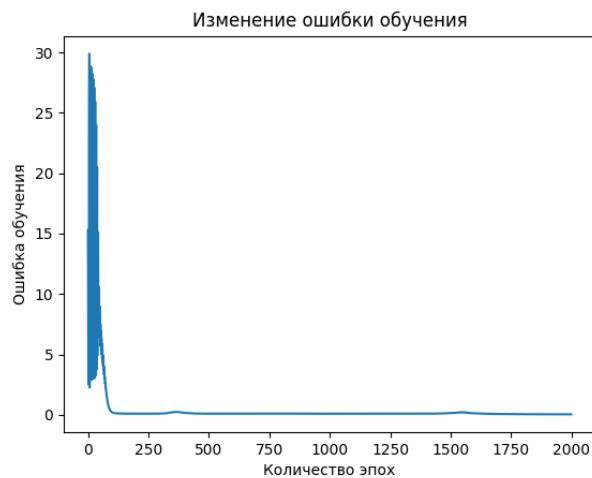
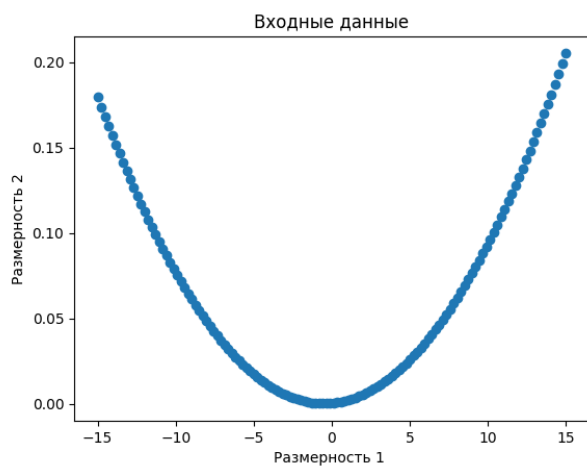
		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		15

```
plt.plot(x_dense, y_dense_pred, '-', x, y, '.', x, y_pred, 'p')
plt.title('фактические и прогнозные значения')
plt.show()
```

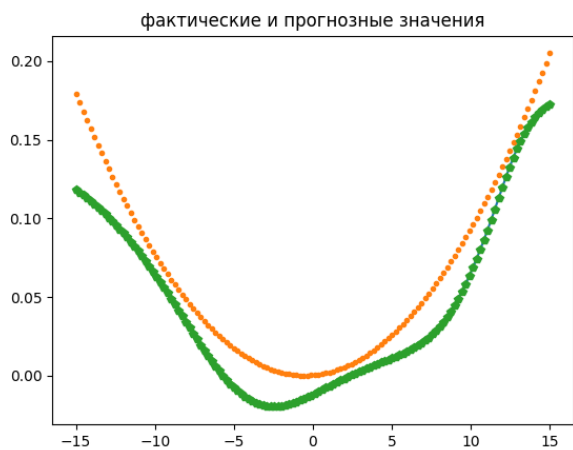
Результат виконання:

```
C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\venv\Scripts\python.exe C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\LR_5_task_6.py
Epoch: 100; Error: 0.21538289794636425;
Epoch: 200; Error: 0.09019344963453438;
Epoch: 300; Error: 0.09525967927535732;
Epoch: 400; Error: 0.15589116247447984;
Epoch: 500; Error: 0.09066781526869493;
Epoch: 600; Error: 0.08894135715748362;
Epoch: 700; Error: 0.09659668627475589;
Epoch: 800; Error: 0.10162037519460573;
Epoch: 900; Error: 0.09032251789466889;
Epoch: 1000; Error: 0.08554958651324443;
Epoch: 1100; Error: 0.0871027299108502;
Epoch: 1200; Error: 0.09425923663057931;
Epoch: 1300; Error: 0.08826729319299186;
Epoch: 1400; Error: 0.08595139144051953;
Epoch: 1500; Error: 0.13662852182019058;
Epoch: 1600; Error: 0.11839954661411736;
Epoch: 1700; Error: 0.06328052763442533;
Epoch: 1800; Error: 0.046831222635652;
Epoch: 1900; Error: 0.039012335122402944;
Epoch: 2000; Error: 0.034289839646875896;
The maximum number of train epochs is reached

Process finished with exit code 0
```


		Ясен А.С			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				16
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Висновок: В терміналі було показано навчання мережі(номер епохи та значення її помилки),навчання відбулось протягом 2000 епох, найкраща досягнута помилка становила приблизно 0.03(при початковій – 0.21).

		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				17
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Завдання 2.7. Побудова нейронної мережі на основі карти Кохонена, що самоорганізується

Лістинг програми:

```
import numpy as np
import neurolab as nl
import numpy.random as rand
import pylab as pl
skv = 0.05
centr = np.array([[0.2, 0.2], [0.4, 0.4], [0.7, 0.3], [0.2, 0.5]])
rand_norm = skv * rand.randn(100, 4, 2)
inp = np.array([centr + r for r in rand_norm])
inp.shape = (100 * 4, 2)
rand.shuffle(inp)

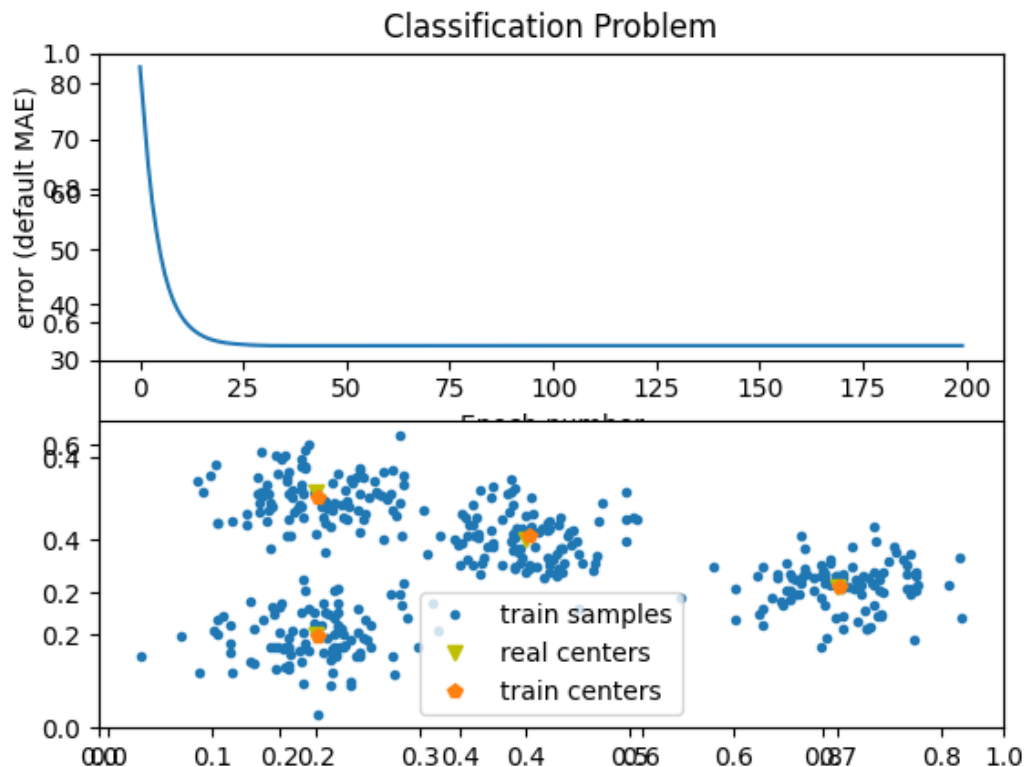
#Create net with 2 inputs and 4 neurons
net = nl.net.newc([[0.0, 1.0], [0.0, 1.0]], 4)
# train with rule: Conscience Winner Take All algorithm (CWTA)
error = net.train(inp, epochs=200, show=20)

# Plot results:
pl.title('Classification Problem')
pl.subplot(211)
pl.plot(error)
pl.xlabel('Epoch number')
pl.ylabel('error (default MAE)')
w = net.layers[0].np['w']
pl.subplot(212)
pl.plot(inp[:,0], inp[:,1], '.', \
        centr[:,0], centr[:,1], 'yv', \
        w[:,0], w[:,1], 'p')
pl.legend(['train samples', 'real centers', 'train centers'])
pl.show()
```

Результат виконання:

```
C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\venv\Scripts\python.exe C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\LR_5_task_7.py
Epoch: 20; Error: 33.292311527613904;
Epoch: 40; Error: 32.51910392228531;
Epoch: 60; Error: 32.535720264400815;
Epoch: 80; Error: 32.54296921322612;
Epoch: 100; Error: 32.54427916267008;
Epoch: 120; Error: 32.54450328529066;
Epoch: 140; Error: 32.54454013938546;
Epoch: 160; Error: 32.54454618325789;
Epoch: 180; Error: 32.544547173227315;
Epoch: 200; Error: 32.54454733538293;
The maximum number of train epochs is reached
```

		Ясен А.С			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				18
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Висновок: Ми побудували нейронну мережу на основі карти Кохонена, модель не справилась з завданням (не покращувала свою точність), значення через 200 епох зменшилось на 0.75. Помилка MAE – вимірює наскільки середньоквадратична похибка змінюється під час навчання нейромережі.

Завдання 2.8. Дослідження нейронної мережі на основі карти Кохонена, що самоорганізується

№ варіанту	Центри кластера	skv
Варіант 24	[0.2, 0.1], [0.3, 0.3], [0.7, 0.3], [0.2, 0.5], [0.6, 0.5]	0,07

Створіть нейронну мережу Кохонена з 2 входами та 4 нейронами

Лістинг програми:

```
import numpy as np
import neurolab as nl
import numpy.random as rand
import pylab as pl

skv = 0.07
centr = np.array([[0.2, 0.1], [0.3, 0.3], [0.7, 0.3], [0.2, 0.5], [0.6, 0.5]])
rand_norm = skv * rand.randn(100, 5, 2) # виправлено дужку, змінено значення з 4 на 5
inp = np.array([centr + r for r in rand_norm])
inp.shape = (100 * 5, 2) # змінено значення з 4 на 5
rand.shuffle(inp)

# Створення мережі з 2 входами і 4 нейронами
net = nl.net.newc([[0.0, 1.0], [0.0, 1.0]], 4)
```

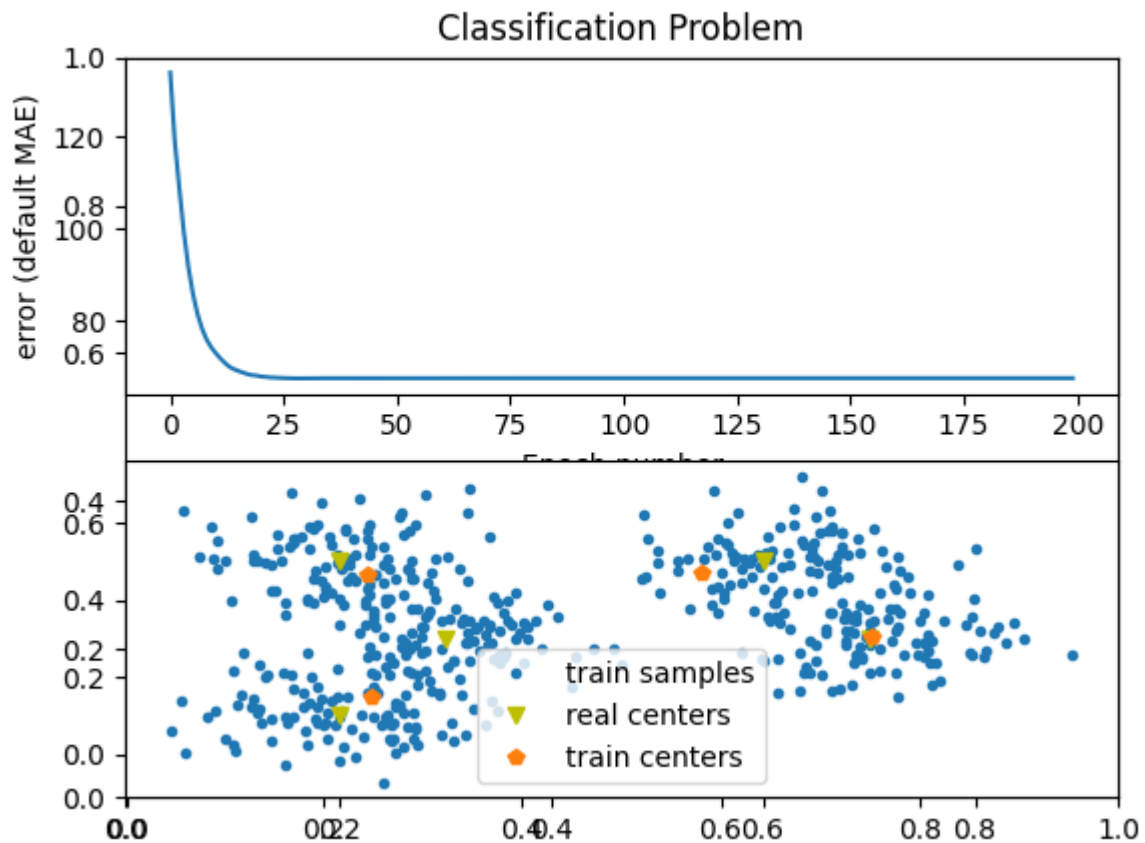
		Ясен А.С			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				19
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

```
# Навчання за правилом: Conscience Winner Take All algorithm (CWTA)
error = net.train(inp, epochs=200, show=20)

# Побудова результатів:
pl.title('Classification Problem')
pl.subplot(211)
pl.plot(error)
pl.xlabel('Epoch number')
pl.ylabel('error (default MAE)')
w = net.layers[0].np['w']
pl.subplot(212)
pl.plot(inp[:, 0], inp[:, 1], '.',
        centr[:, 0], centr[:, 1], 'yv',
        w[:, 0], w[:, 1], 'p')
pl.legend(['train samples', 'real centers', 'train centers'])
pl.show()
```

Результат виконання:

```
C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\venv\Scripts\python.exe C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\LR_5_task_8.py
Epoch: 20; Error: 68.02591784336893;
Epoch: 40; Error: 67.4593352204692;
Epoch: 60; Error: 67.46809169956944;
Epoch: 80; Error: 67.46830637766308;
Epoch: 100; Error: 67.46831982722962;
Epoch: 120; Error: 67.46832078933157;
Epoch: 140; Error: 67.46832085652122;
Epoch: 160; Error: 67.46832086110703;
Epoch: 180; Error: 67.46832086141495;
Epoch: 200; Error: 67.46832086143539;
The maximum number of train epochs is reached
```


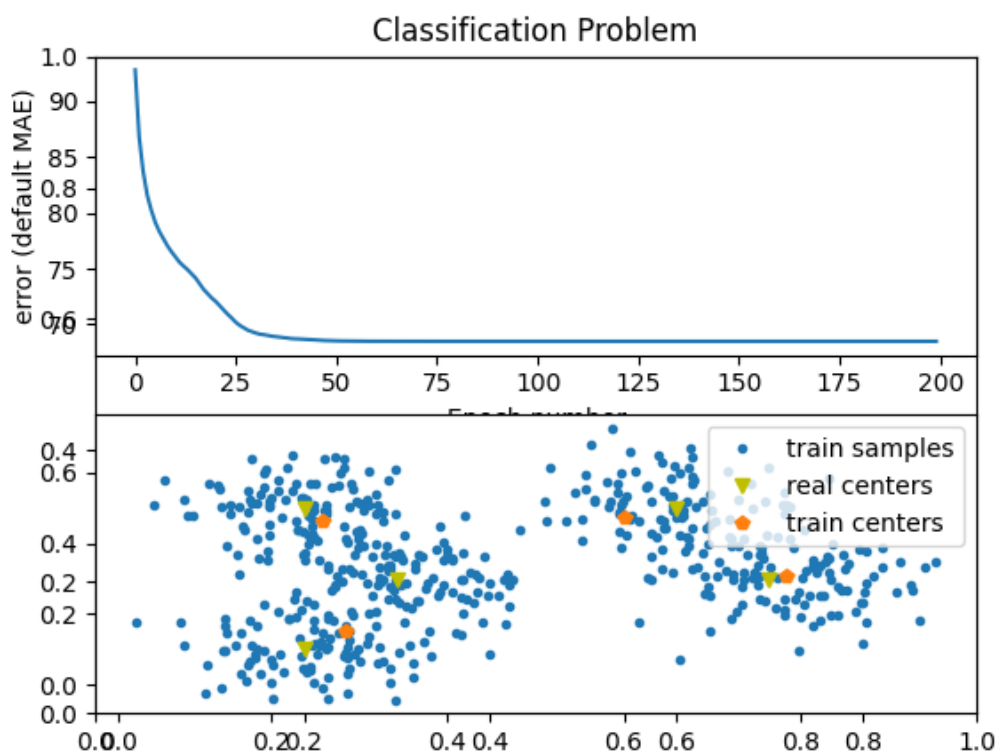
		Ясен А.С			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				20
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Створіть нейронну мережу Кохонена з 2 входами та 5 нейронами

Результат виконання:

```
C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\venv\Scripts\python.exe C:\Users\toxa1\PycharmProjects\Lab05\LR_5_task_8.py
Epoch: 20; Error: 66.16370531432614;
Epoch: 40; Error: 64.55478778782307;
Epoch: 60; Error: 64.05135960286778;
Epoch: 80; Error: 64.02212522659781;
Epoch: 100; Error: 64.02167711297886;
Epoch: 120; Error: 64.02166837495525;
Epoch: 140; Error: 64.02166816058448;
Epoch: 160; Error: 64.02166815449992;
Epoch: 180; Error: 64.02166815432317;
Epoch: 200; Error: 64.02166815431863;
The maximum number of train epochs is reached

Process finished with exit code 0
```


Висновок: Зменшення кількості кластерів при незмінній кількості нейронів може поліпшити точність моделі, оскільки відображає кількість класів або кластерів, які модель намагається розрізнити. У другому випадку (5 нейронів і 4 кластери), зменшення кількості кластерів знизило помилку MAE. Таким чином, вибір кількості нейронів і кластерів повинен враховувати природу даних і завдання, яке ви намагаєтеся вирішити. При 5 кластерах і 5 нейронах було отримано значення MAE –

		Ясен А.С			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				21
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

39.6, при 5 кластерах і 4 нейронах – 59,1. Якщо порівнювати з попереднім завданням, то в цьому нейрона мережа відпрацювала краще, т.к., значення помилки значно зменшилось.

		Ясен А.Є			ДУ «Житомирська політехніка».22.121.23.000 – Лр5	Арк.
		Голенко М.Ю.				22
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		